

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תרעד

ערב שבת-קודש
פרשת חוקת
ו' בתמוז ה'תשס"ז

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז

נכון - שכל אחת ואחת מהמסיימות תי' [=תחיה]
- תפריש ביום ההוא לצדקה, פרוטה בבוקר - לפני
הסיום, ופרוטה - לאחריו.
המורות תי' [=תחיינה] תבארנה להן - לפי
ערכן - המאמר (היום יום - דיום הנ"ל): "א איד...
[=יהודי אינו יכול ואינו רוצה להיות חס-ושלום
'נפרד'] מאלוקות".

ביום כ"א סיוון (המענה נדפס בס' מאוצר המלך ח"א עמ' 48).
ומסיים שם: "אזכירן על-הציון לתוכן הפ"נ. ותבשרה טוב".
ושמא יש לנהוג כך בכל תאריך, ללמד את הפתגם היומי שלו
ב'היום יום'.

מנהג כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לעשות מגבית
בעת ההתוועדות - עבור המוסדות הידועים בשם
"אהלי יוסף יצחק"¹⁰.
בעניין סיום [שנת] הלימודים¹¹:

גם את הברית, ויחזרו חסידות מבעל הברית (תורת מנחם
- התוועדות) תשמ"ה ח"ד עמ' 2515).
(10) ספר-המנהגים שם. וראה לקוטי-שיחות חלק כג עמ' 270,
שזהו דבר הפשוט שאין צריך להזכירו במפורש בכל שנה
[ועד"ז בקשר לניגונים בהתוועדות, כמו "ניעט ניעט ניקאווא",
ועוד - שיחת ש"פ מטו"מ תשמ"מ סמ"ז, עיי"ש], ומי שלא נתן
- ישלימנה בימים שלאחרי זה, עיי"ש.
(11) הוראות (משנות הלמ"ד) לקבוצת מורות בגן חובה' של
'בית רבקה' בברוקלין, שדיווחו לרבי על חג סיום הלימודים

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת חוקת

ז' בתמוז

פרקי אבות - פרק ה'.

יום רביעי

י"א בתמוז

במנחה אין אומרים תחנון.

יום חמישי

י"ב בתמוז, חג הגאולה

"מועד המועדים"². יום הולדת את כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, בשנת תר"מ³. יום בו נתבשר - בשנת תרפ"ז - שהוא חופשי מגלותו אשר הגלה - אחרי שהיה תפוס במאסר - על עבודתו בחיזוק התורה והיהדות⁴.

ממכתביו ליום זה:

"לא אותי בלבד גאל הקב"ה בי"ב תמוז, כי אם גם

- קביעתו בחודש הרביעי היא התחלת הגילוי דלעתיד לבוא, כיוון שפנימיות צום הרביעי הוא עניין של ששון ושמחה - ספר-השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 507, 531 ובכ"מ.
- לשון בעל הגאולה באג"ק שלו ח"ב עמ' תכ. וביאר כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: "מועד עניינו - שנעשה בו נס, וי"ב תמוז הוא מועד ונס הכללי, ניסו של ראש ישראל, שממנו נמשכים כל המועדים וניסים פרטיים" - לקוטי-שיחות ח"ד עמ' 1322.
- תולדות ימי חייו ב'ספר התולדות - אדמו"ר מהוריי"צ' (ארבעה כרכים, הוצאת קה"ת, כפר-חב"ד תשל" - תשל"ו).
- ספר-המנהגים שם. פרשת ימים אלו בספר-התולדות הנ"ל ח"ג ובפרט מפרק כא ואילך, ובספר-השיחות תר"פ-פ"ז עמ' יא ועמ' 171 ואילך. ושם הובא, שכיוון שהיה המשדר סגור בי"ב בתמוז בשל חג המוני שהיה בעיר ביום זה, היה השחרור בפועל רק בי"ג בתמוז.

את כל מחבכי תורתנו הקדושה, שומרי מצווה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה⁵.

"בשני ימי הגאולה י"ב וי"ג תמוז הבאים עלינו לטובה יתועדו אנ"ש"⁶.

"יום התועדות והתעוררות לחיזוק התורה וכן: "בדבר חיזוק דרכי החסידות בקביעות ושמירת זמני לימודי דא"ח, ולהתעורר בקיום ענייני הלימוד"⁷ בכל אתר ואתר לפי ענייניו"⁸.

יום שישי

י"ג בתמוז, חג הגאולה

יום חמישי בלילה, אור ליום שישי - מי שטרם קידש את הלבנה ימהר לעשות כן הערב, כי סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה הוא כל ליל שבת-קודש, ואין מנהגנו לקדש את הלבנה אז⁹. יום בו יצא כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע לחירות. אין אומרים תחנון¹⁰.

- ספר-המנהגים שם, מאג"ק שלו ח"ב עמ' פ.
- 'היום יום' יב תמוז, מאג"ק שם עמ' קפב.
- 'היום יום' יג תמוז וספר-המנהגים שם עמ' 100, מאג"ק שם עמ' תכ.
- רשימת הרב יעקב לנדא ז"ל, 'כפר חב"ד' גיליון 986 עמ' 35, בשם כ"ק אדמו"ר מהור"ב נ"ע (ועיי"ש בקשר לקידושה במוצש"ק). המנהג שלא לקדש בשבת, הובא ונסמן במשנה ברורה ס' תכו ס"ק יב, והדעות וטעמיהן באריכות בס' 'קידוש לבנה' להרב יעקב שי' טננבוים רפ"ו.
- לוח 'היום יום'. ספר-המנהגים. לוח כולל-חב"ד.
- במשך השנים נוספו הוראות, כמו להתוודע גם ביום ט"ו תמוז (שלימות הגאולה, יום בו הגיע בעל הגאולה לביתו - 'התוודעות' תשמ"ז ח"ד עמ' 44); להתוודע עד כולל ש"ק י"ז בתמוז (לפי הקביעות אז), ואף בי"ט בו (יום הברית-מילה של בעל הגאולה) באופן המותר - למצוא שמחת ברית-מילה או פדיון-הבן וכיו"ב, וכשמשתתפים בשמחה זו ידגישו

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ו' בתמוז ה'תשס"ז - י"ג בתמוז ה'תשס"ז

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ו' בתמוז	הלכות סנהדרין פרק יט-כא.	הלי שבועות פרק ז.	מל"ת רפ. מ"ע קעז. מל"ת רעו. עדר.
ש"ק	ז' בתמוז	פרק כב-כד.	פרק ח.	מל"ת שטו. רפא. שטז.
א'	ח' בתמוז	פרק כה-כו. הלכות עדות... בפרקים אלו. פרק א.	פרק ט.	מל"ת שיז. מ"ע קעח.
ב'	ט' בתמוז	פרק כז-ד.	פרק י.	מ"ע קעט.
ג'	י' בתמוז	פרק ה-ו.	פרק יא.	מל"ת רצא.
ד'	יא בתמוז	פרק ח-י.	פרק יב.	מל"ת רפח.
ה'	י"ב בתמוז	פרק יא-יג.	הלי נדרים.. בפרקים אלו. פרק א.	מל"ת רפו.
ו'	י"ג בתמוז	פרק יד-טז.	פרק ב.	מל"ת רפז.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר*	זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	צות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
ו', ו' בתמוז	2.56	4.07	4.35	5.39	9.07	12.42	7.49.7	8.18
ש"ק, ז' בתמוז	2.56	4.07	4.35	5.39	9.07	12.43	7.49.9	8.18
א', ח' בתמוז	2.57	4.07	4.35	5.39	9.07	12.43	7.50.1	8.18
ב', ט' בתמוז	2.57	4.08	4.35	4.39	9.07	12.43	7.50.2	8.18
ג', י' בתמוז	2.57	4.08	4.36	5.40	9.08	12.43	7.50.4	8.18
ד', י"א בתמוז	2.58	4.08	4.36	5.40	9.08	12.43	7.50.5	8.18
ה', י"ב בתמוז	2.58	4.09	4.36	5.40	9.08	12.44	7.50.6	8.18
ו', י"ג בתמוז	2.59	4.09	4.37	5.40	9.08	12.44	7.50.7	8.18

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדמו"ר בסידורו (סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטיין" (לשון אדמו"ר שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת חוקת	ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
7: 13	7: 13	7: 28	7: 21	7: 29
8: 31	8: 31	8: 33	8: 35	8: 31
7: 13	7: 13	7: 29	7: 22	7: 30
8: 31	8: 31	8: 34	8: 35	8: 32

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מז"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org

עניינה של שליחות

לא לערב את השכל ולא לשנות

מההוראות שעלינו ללמוד מפרשת המרגלים - שלא לערב את השכל ולעשות איזה שינוי, אפילו שינוי הסדר בלבד, בדברי הרב, כ"ק מו"ח אדמו"ר, גם כשנדמה לו שעל ידי שינוי זה יצליח יותר בשליחותו, כי בשינוי קצת מדברי הרב אפשר לטעות עד בדומה לטעות המרגלים. ובמכלל-שכן וקל-וחומר: ומה המרגלים שנאמר עליהם "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה", כשישנו מדברי משה, באו לטעות עד שאמרו "לא נוכל לעלות וגו'" - אנשים כערכנו על אחת כמה וכמה. . . ולכן, התנאי העיקרי במילוי השליחות הוא - שמירת דברי הרב, ללא שינוי, וללא עירוב השכל, מתוך קבלת עול דווקא.

(שיחת שבת קודש פרשת שלח, מברכים החודש תמוז ה'שי"ת. תורת מנחם - התוועדות ה'שי"ת עמ' 106)

חשבון מעצם מילוי השליחות

ישנו אופן שכל אחד עושה את החשבון הפרטי שלו - מה פעל הוא בתורה ועבודה, בנוגע לעצמו ובנוגע להזולת.

וישנו אופן שכל אחד עושה חשבון שמתייחס לנשיא הדור - באיזו מידה הוא ממלא את השליחות של הרבי. כלומר, לא נוגע לו מעמדו ומצבו הפרטי, "וואָס טוט זיך מיט זיין נשמה" [=מה נעשה עם נשמתו שלו], כי אם, מילוי שליחותו של הרבי. ויתירה מזה: במילוי שליחותו של הרבי גופא לא נוגע לו מידת ההצלחה שלו, כי אם, עצם העובדה שצריך למלא את שליחותו של הרבי.

(שיחת יום ה' פ' בלק, י"ב תמוז ה'תשט"ו. תורת מנחם - התוועדות תשט"ו - חלק ג (ז) עמ' 63)

את שליחות הנשמה יש לבצע

בשם הבעש"ט נ"ע: לכל נשמה שהקב"ה מוריד למטה לעולם הזה יש שליחות שהנשמה צריכה לפעול כאן בעולם. שליחות זו היא מוכרחת לבצע, כי כך היא הגזירה העליונה שזה תפקידה של הנשמה. והבעש"ט נ"ע ביאר את הפסוק "יצא אדם לפועלו", האדם יוצא לעיסוקו, הכוונה לשליחות נשמתו, שזה "פועלו", שבעבורה נשלחה נשמתו לעולם הזה. על כל אחד לדעת ולזכור ש"ולעבודתו עדי ערב" - שאת עבודת ושליחות נשמתו עליו לעשותה ומוכרח הוא לבצעה "עדי ערב", עד שנהיה "ערב", דהיינו, יש לבצע את שליחות הנשמה לפני שנעשה מאוחר מדי.

(ספר המאמרים אידיש עמ' 200 - תרגום מיידיש)

נשמתו של אדמו"ר הזקן

כאשר הגיע אדמו"ר הזקן בפעם הראשונה למזריטש אמר, שבמזריטש גילו לו, מה הוא ובעבור מה ירדה נשמתו ל'שוק'. גילו לו שנשמתו היא חכמה דאצילות ואת הכוונה בשליחותו למטה. בידעו מה הוא ומהי השליחות של ירידת נשמתו למטה - יצא מצניעותו והחל להתנהג בהתגלות.

(ספר השיחות כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע תש"ו ה'שי"ת עמ' 27 - תרגום מיידיש)

משה רבנו נותן כוח לחיות ולהחיות אחרים

בחיים אמיתיים לא שייך הפסק • פעולתו של משה רבינו נמשכת בכל הדורות שלאחריו • בכוחו של משה אפשר לטהר יהודי הנמצא ב"במדבר" ונטמא בטומאה החמורה ביותר, ושיוכל גם הוא לטהר אחרים • גם מי שעסוק ב"להחיות אחרים" - שלא ישכח את עצמו • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

המדובר, ומכל שכן בישראל שהם עטרת תפארת של כללות הבריאה³, ועל-אחת כמה וכמה בנשיא ישראל שבו תלויים כל העניינים, כמו שכתוב בפירושו רש"י בפרשת השבוע⁴ ש"הנשיא הוא הכול", הרי, דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בעניין חיים נצחיים שנאמרו ב"ב"י"ג תמוז תש"ט דווקא (ולא בשנים שלפני זה, תש"ח או תש"ז) - לפני הסתלקותו ביו"ד שבט תש"י - הם בוודאי בהשגחה פרטית.

- כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר⁵, שבאמירת המאמר בראש השנה תרפ"ז, לפני המאסר, "האָט זיך אים גערעדט" (נתדבר מאליו) אודות תורת הבעש"ט שהשגחה פרטית היא גם על כל פרט ופרט דדצ"ח, מבלי שידע בעצמו סיבת הדיבור בזה (כיוון שעניין זה לא היה שייך לתוכן המאמר), והוסיף, שלולי זאת ("ווען ער וואָלט דאָס ניט רעדן") אינו יודע אם היה יכול לסבול ולעבור את המאסר.

(3) ראה שיחת פורים תש"ד ס"ט - נדפסה בקונטרס פורים שנה זו (סה"מ תש"י ע' 141), ולאח"ז בסה"ש תש"ד ע' 70.

(4) כא, כא.

(5) נעתק ברישמת המאסר (לקו"ד ח"ד תרכ"ב, בהערה. וראה בארכיון לקו"ש חכ"ג ע' 157 ואילך.

א. בעמדנו ביום השבת שלפני י"ב"ג תמוז, שמיניה מתברך י"ב"ג תמוז, ובמילא שייך כבר לי"ב"ג תמוז - מתאים להתחיל בדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ מחג הגאולה י"ב"ג תמוז דאשתקד, ולבאר הקשר והשייכות ליום השבת קודש שלפניו, פרשת חוקת [.] .

בשיחת י"ג תמוז אשתקד¹ דיבר כ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לעניין החיים - חיים ארוכים, חיים אמיתיים, חיים בלי הפסק (חיים נצחיים), וביאר העניין בעבודה, שנוסף לכך שכל אחד הוא חי בעצמו, הרי הוא גם מחיה אחרים ("ניט נאָר וואָס מען לעבט אַליין, נאָר מען באַלעבט אויך אַנדערע"), ומסיים: "חיים אמיתיים איז קדושה, און קדושה איז אין סוף".

ובהקדמה - שכיוון שכל עניין הוא בהשגחה פרטית (כידוע תורת הבעש"ט² שהקב"ה מוציא רוח מאוצרותיו כדי לגלגל עלה או קש כו', היינו, שהשגחה פרטית היא גם על דומם-צומח-חי, ובוודאי על מין

(1) בתחלתה - נדפסה בקונטרס י"ב"ג תמוז שנה זו (סה"מ תש"י ע' 262). ולאח"ז בסה"ש תש"ט ע' 333.

(2) ראה כת"ר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סק"ט ואילך. רש"י.

ועל דרך זה יש לומר בנדרן דידן: כחג הגאולה האחרון בחיים חיותו בעלמא דין הוצרך כ"ק מו"ח אדמו"ר להבהיר ("באווארענען") ולומר שענייני קדושה נצחיים הם, והוסיף לפרש בפרטיות (שלא יהיה מקום לטעות בכוננתו) העניין של חיים ארוכים, חיים אמיתיים שאין להם הפסק, כדי שלא נחשוב כפי שנראה בעיני בשר חסידושולם (שהרי מציאות כזו אינה שייכת כלל בקדושה), אלא נרע שגם לאחר ההסתלקות ישנו עניין החיים ללא הפסק, חיים נצחיים, אצל נשיא הדור, ועל-ידו נמשך חיים נצחיים לכל הדור, ולכן, גם עכשיו יכול וצריך כל אחד ואחד (לא רק לחיות בעצמו, אלא גם) להחיות אחרים בענייני קדושה.⁶

ב. ועל-פי האמור שכל העניינים הם בהשגחה פרטית - יש לבאר הרמז על עניין זה בפרשת השבוע:⁷

בפרשת השבוע מדובר אודות פרה אדומה, שעל-ידה נעשית הטהרה מטומאה הכי חמורה, טומאת מת, ש"נתכרמנו פניו של משה" כיוון ש"לא היה יודע במה תהא טהרתו"⁸, עד שאמר לו הקב"ה "זאת חוקת התורה גו' ויקחו אליך פרה אדומה וגו'".

וענינו בעבודה הרוחנית - שטומאת מת (העדר החיות) מורה על מועד ומצב שנתעלם הדבקות בה' מקור החיים, כמו שכתוב⁹ "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום", והטהרה ממעמד ומצב זה (לפעול גילוי החיות על-ידי דבקותו בה') הוא עניין של "חוקה", "זאת חוקת התורה", ונעשית בכוחו של משה דווקא, כמו שכתוב¹⁰ "ויקחו אליך פרה אדומה", "לעולם היא נקראת על שמך פרה שעשה משה במדבר", היינו, שבכוחו של משה

(6) ראה גם שיחת י"ב תמוז ס"ד (לקמן) (תורת מנחם התוועדיות תש"ז ע' 130).

(11) פרש"י פרשתנו יט, ט.
(12) רמב"ם הל' פרה אדומה ספ"ג.
(13) ראה לקו"ש הל"ג ע' 127 ואילך. וש"נ.
(14) תקו"ז ת"ס (קיב, רע"א. קיד, רע"א).
(15) ביאור לסי' ז"ך בסופו.
(16) ראה חז"ג רעג, א. וראה הערת כ"ק אדמו"ר בהערות ותקונים לאגה"ק שם.

(8) במדבר פ"ט, ד. תנחומא פרשתנו ו.
(9) ואתחנן ד. ד. וראה אבות דר"ג ספ"ל ד.
(10) ריש פרשתנו ובפרש"י.

לקחת פרה אדומה - פרה גשמית כפשוטה, ונוסף לכך, גם (פרה) אדומה, שמורה על הגבורות, תוקף החמימות ("קאָך") בגשמיות וחומריות - ולא רק להעלות ה"פרה אדומה" עצמה, אלא עוד זאת, שבכוחו של משה לעשות מהפרה אדומה אפר שעל-ידו תהיה הטהרה מטומאה הכי חמורה.

והנה, אפר הפרה שעשה משה נחלק לג' חלקים: חלק א', ליטול ממנו בני העיירות וכל הצריכים להיטהר, חלק ב', כוהנים גדולים לפרות אחרות מקרשין הימנה, וחלק ג', נתון למשמרת¹¹. כלומר, שהטהרה של טמא מת היא לא רק מאפר הפרה שעשה משה, אלא גם מאפר פרות אחרות (תשע פרות) שנעשו לאחר זמנו של משה, אבל, לעשיית הפרות אחרות הוצרכו לאפר הפרה שעשה משה, שממנה מקרשין כוהנים גדולים לעשיית פרות אחרות, ועד שגם לעשיית פרה העשירית על-ידי המלך המשיח¹², יצטרכו לקדש מאפר הפרה שעשה משה, שקיים לעולם¹³.

וענינו בעבודה - שפעולתו של משה (כולל גם אתפשוטת דמשה שבכל דרא ודרא¹⁴) לגלות החיות של הדבקות בה' אצל כל אחד ואחד מיישראל (גם זה שנמצא במעמד ומצב של טמא מת), הולכת ונמשכת גם בכל הדורות שלאחרי זה, על-ידי זה שהעוסקים בכך (כוהנים גדולים שעושים פרות אחרות) חודרים בכוחו של משה (שמקדשין באפר הפרה שעשה משה).

ג. ויש להוסיף בזה - על-פי מה שנתבאר באגרת הקודש¹⁵ (בשם התיקונים¹⁶) "על משה רבינו ע"ה שאחר פטירתו מתפשטת הארתו בכל דרא ודרא לששים ריבוא נשמות, כמו שמש המאיר מתחת לארץ לששים ריבוא כוכבים":

השמש, נמצאת ומאירה גם בשעות הלילה

ציפור... אף-על-פי שבאותו הצפוף רגילין להנעים בשיר - מותר לעשותו בשבת, לפי שאין לגזור שמה יתקן כלי שיר אלא במשמיע קול על-ידי איזה מעשה, אבל לא על-ידי פיו⁵.

ובערוך השולחן⁶ כתב על הלשון "שבאותו הצפוף רגילין להנעים בשיר", שהחידוש בזה הוא, שגם כאשר "בצפוף הזה רגילין להשים אצבעו בתוך פיו בין השפתיים והשיניים ועל-ידי-כך יוצא הקול כציפור, וזהו הרבותא, דאף-על-גב דביד אסור, כמו שכתב הרמב"ם דאסור להכות באצבע... מכל מקום הכא שרי, כיוון דבידו אינו עושה מעשה שיר, ושירתו היא בפיו, והיד אינו אלא כדי שהצפוף בפה יעלה יפה, לכן מותר", עיי"ש.

מאידך הביא בספר פסקי תשובות⁸, בשם שו"ת משנה הלכות⁹, "שרוהא ראיותיו של הערוך השולחן, ו"הוכיח בזה להחמיר".

אמנם בסוף שיחת ש"פ וישב תשנ"ב¹⁰ מסופר:

האורחים שיחיו מצרפת אמרו "לחיים" וניגנו "האדרת והאמונה לחי עולמים". ובאמצע הניגון רמו כ"ק אדמו"ר שליט"א באצבעותיו הק' לשרוק.

ובהערה 62 מקשר זאת עם "עניינה של סעודה שלישית בשבת".

כידוע, שריקה זו נעשתה תמיד בשיתוף האצבעות¹¹.

לכאורה אין הכוונה שהשריקה היא חלק ממה ש"נוהגים לשורר, לספק ולרקד גם ביום-טוב, ואפילו אם חל בשבת¹²", אלא מכיוון שלא ידוע בזה מנהג להקל ובכל זאת הנהיג הרבי היתר בזה בפשיטות, מסתבר שהדבר אינו כלול מעיקרא באיסור השמעת קול, כדעת הערוך השולחן הנ"ל. ועדיין צריך עיון.

עניין זה של טיפוח וריקוד נדון בליקוטי שיחות: ח"א עמ' 230 (במתרגם ללה"ק עמ' 209), וחלק כד עמ' 342 (=אג"ק כרך י עמ' שמב, שערי הל' ומנהג או"ח ח"ב סי' קסה), שם מדובר גם בשבת (שאינה יו"ט), ומתיר זאת לכל הדעות.

נקודת הביאור היא, שהאיסור הוא קל, כיוון שאין אנו בקיאים בעשיית כלי-שיר כמבואר ברמ"א שם, ולכן יש להקל לעשות כן ללא כלי בשמחה של מצווה, על-דרך מה שהתירו זאת הגאונים בשמחת-תורה, ובקהילות רבות גם בליל הסדר (וראה בס' מנהג ישראל תורה שם). בערוך השולחן שם ס"ט ובשו"ת דבר יהושע (ח"ב סי' מב אות ד) התירו גם משום שההליכה במחול סביב כנהוג אינה בכלל ריקוד שאסרו חז"ל, ועל דרך זה, הסיפוק והטיפוח שבימינו אינם מותאמים בדיוק לפי הקצב. הדברים הובאו גם בשו"ת יחזה דעת (ח"ב סי' נח, שאסר בכלל, אך הסכים עמו בפרט זה).

הרב יוסף-שמחה גינזבורג, רב אזורי עומר

(5) טושו"ע סי' שלח ס"א. שו"ע אדמו"ר הזקן שם ס"א"ב.

(6) שם ס"ז.

(7) שמקורו בשלטי הגיבורים סוף עירובין בשם ריא"ז.

(8) שם סוף ס"ק א.

(9) ח"ד סי' נה.

(10) ס' השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 186 (בלה"ק) = 'תורת מנחם - התוועדיות' תשנ"ב ח"א עמ' 409. צויין בשר"ע שם במהדורה החדשה אות כא.

(11) כנראה במראות-קודש מהתוועדיות רבות, כגון מ"י"ט כסלו תשמ"ג ותשמ"ז (בפרט בשיר "ניעט ניעט ניקאווא"), י"ב תמוז תשמ"ה, ופעמים רבות בכוס של ברכה'. מופיע השנה בין השאר בלקט 'לראות את מלכנו' (מט"ו בשבת תשמ"ח) בשבוע ב' של חודש שבט. בלקט 'תורת חיים' מס' 5 (מיו"ד שבט תשל"ב), וכן בלקט זה לחודש סיוון תשס"ה, בפניית הרבי להר' אבוחצירא.

(12) מנהיג חג הסוכות, ס' המאמרים תש"ט עמ' 61 (הראשון), ומשם לס' המנהגים עמ' 67. וציון שם הרבי לשו"ע או"ח ר"ס שלט ונו"כ. אשל אברהם להרה"צ מבוטשאטש. שו"ת מנחת אלעזר ח"א סי' כט, ובקונטרס שירי מנחה בסוף ח"ב. נמוקי או"ח (להנ"ל) סי' שלט, ועוד, ע"כ.

עוד על ח"י פרקי משניות / שריקה על-ידי אצבעות בשבת

ח"י פרקי משנה ביום

בקשר למנהג המובא בגיליון תרס"ז של 'התקשרות' עמ' 17 ללמוד ח"י פרקי משנה ביום - יש להעיר מאגרות קודש כרך ה עמ' רצ, שם מעודד הרבי את מי שנוהג כך: "להחזיק במנהג טוב שלו", למרות ש"הלימוד הוא שטחי לפי-ערכך, וגם נשאר מעט זמן ללימודים אחרים". ולעניין העיון - מציע לו הרבי (על-דרך הצעותיו בקשר ללימוד הרמב"ם ולאמירת פרקי אבות): "וילמד רק איזה משניות בכל יום בעיון לפי-ערכך". עיין שם.

הרב מנחם מענדל רייצס, קריית-גת

עוד על ח"י פרקי משנה ליום

א) עוד מקורות למנהג ללמוד ח"י פרקי משנה בכל יום, שדנו בו ב'התקשרות' גיליון תרס"ז עמ' 17: 'הקרבן נתנאל' על הרא"ש במסכת מועד-קטן! מתיר לאָבֵל בתוך 'שבעה' לגרוס בשבת ח"י פרקי משניות אם רגיל לחזור אותם בכל יום.

כמורכב מופיע סיפור על הוראת כ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק' לגאון בעל ה'תורת חסד' מלובלין? ללמוד בכל יום ח"י פרקי משניות, כדי שאם נפטרים מן העולם בערב-שבת-קודש וצריכים להמתין, יהיה מה לשנן בעל-פה בינתיים.

כמורכב, עיקר הדברים נזכר בספר השיחות תש"ג¹, אך ללא המניין דח"י פרקים ליום.

ב) אגב, בספר השיחות תש"א² איתא, ש"כל הורה הרוצה באריכות ימי בניו, יתדל לשנן איתם כל שבוע משנה [אחת]. אם המשנה ארוכה, יכולים לחלק אותה לשניים או לשלושה חלקים".

הרב אברהם יהודה קיעוומאן, מלבורן

שריקה בפה בשבת בעזרת האצבעות

חז"ל גזרו ש"אסור להשמיע קול של שיר [בשבת] אלא בפה בלבד, אבל לא בדבר אחר, גזרה שמה יתקן כלי שיר... "וכל זה - במשמיע קול על-ידי מעשה, אבל בפיו מותר להשמיע קול של שיר... אפילו... כקול

(1) פ"ג ס' כח ס"ק נ, הובא בערך-השלחן ס' ת' ס"ו ובנועטי-גבריאל הל' אבילות ח"א פרק קטו אות ב.

(2) ספר 'הגאון מלובלין' עמ' 93, הובא גם בספר 'חסידי הראשונים' ח"א עמ' 200.

(3) סעודת יום ב' דחג-הפסח אות ס, ש' השיחות עמ' 85 ובתרגום ללה"ק עמ' צ.

(4) שיחת יום ב' דחג-השבועות אות ז, ס' השיחות עמ' 131 ובתרגום ללה"ק עמ' קיב.

שגם כשאין אפשרות להזות מאפר הפרה שעשה משה בעצמו, כי אם, מאפר פרות אחרות שנעשו לאחר זה, הרי, גם האפר של פרות אחרות נעשה על-ידי זה שמקדשין מהאפר שעשה משה, בכוחו של משה דווקא.

ד. על-פי זה יש לבאר השייכות לדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחה הנ"ל על דבר עניין החיים, "ניט נאָר וואָס מען לעבט אַליין, נאָר מען באַלעבט אויך אַנדערע" = לא רק שחי בעצמו אלא גם

- כחציו השני של כדור הארץ (מתחת לארץ), ולא עוד אלא שגם כחצי הכדור שאינה נמצאת בו בלילה, הרי היא מאירה גם בו על-ידי ששים ריבוא כוכבים, שגם אור הכוכבים הוא אור השמש שמאיר עתה על-ידי הכוכבים. כלומר, לא רק שבשעות היום קיבלו הכוכבים אור השמש ועתה (בשעות הלילה) מאירים מעצמם, אלא שגם האור שמאירים הכוכבים בשעות הלילה הוא אור השמש. ודוגמתו בנמשל, בנוגע למשה רבינו, ואתפוטותא דמשה שבכל דרא, עד למשה

גם לאחר ההסתלקות ישנו עניין החיים, ללא הפסק, חיים נצחיים, אצל נשיא הדור, ועל-ידו נמשך חיים נצחיים לכל הדור

מחיה אחרים!:

כשפוגשים יהודי שנמצא במעמד ומצב של טומאת מת, שלא רואים בו חיות הקדושה - חייבים לטהרו, להחיותו בחיות של קדושה, ודבר זה הוא בכוחו וביכולתו (ובמילא גם חובתו) של כל אחד ואחד, כיוון שמשה רבינו (משה שבדורנו) נתן ונותן לו מאפר הפרה שלו ("משה רבינו האָט דיר געגעבן און גיט דיר פון דעם אפר פון זיין פרה"), ובמילא, פעולתו היא בכוחו של משה - "לעולם היא נקראת על שמך פרה שעשה משה".

ויש להוסיף ביאור בדיוק לשון רש"י "פרה שעשה משה במדבר" - שלכאורה, מאי קא-משמע- לך, הרי, הכול יודעים שמשה היה במדבר, ובודאי שגם הפרה עשה שם - שבזה מלמדנו שגם אצל יהודי שנמצא במקום ודרגא של מדבר, נחש שרף ועקרב וצימאון אשר אין מים¹⁸, יכולים לפעול עניין הטהרה, ועד כדי כך, שהפרה שעשה משה, שממנה מקדשין הכהנים לעשיית כל הפרות שלאחרי זה, היתה במדבר דווקא, שבו מודגש הצורך בעניין הטהרה, מה שאין כן בירושלים,

שברורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר - שגם עתה נמצא ומאיר כמו קודם (כמו השמש שנמצאת ומאירה גם בשעות הלילה), ואילו היינו הולכים יחד עמו היינו רואים שמאיר בכל התוקף כמו קודם (ואדרבה, באופן נעלה יותר), אלא, כיוון שנתעלה למעלה בעילוי אחר עילוי, ואנו (לא הלכנו עמו, אלא) נשארנו במקומנו, לכן אינו נראה לנו בעיני בשר (כמו שבליילה לא רואים את השמש), ואף-על-פי כן, גם במצב זה מתפשט אורו לכל בני ישראל שכללותם ששים ריבוא נשמות, ועל-ידם מאיר בכל העולם (כמו שהשמש מאירה מתחת לארץ לששים ריבוא כוכבים, כאמור, שאור השמש עצמו מאיר באמצעות הכוכבים).

ואף שאין אנו מרגישים התפשטות אורו - כבר נתבאר לעיל¹⁷ פתגם כ"ק אדמו"ר [הרש"ב] נ"ע שמחשבת הסוס אודות התבן אינה מבטלת את מציאות המלאכים!...!

ועניין זה משתקף גם בנגלה שבתורה (ככל העניינים שבפנימיות התורה) - בנוגע לטהרת טמא מת על-ידי אפר פרה ארומה - שעל-ידי אפר הפרה שעשה משה מקדשין לעשות פרות אחרות, היינו,

(17) שיחת ש"פ שלה ס"ו (לעיל ע' 108). וש"נ.

(18) עקב ח, טו.

במעמד אבות הקדושים, רצונו לכרות ברית עמו, והעמידו כנגדו, וסמך שתי ידיו עליו, ואמר, שמוסר לו - בדברו בלשון נוכח - את העבודה בעסקנות הכלל בעניינים גשמיים ועניינים רוחניים. והוסיף לבאר . . . לשון הכתוב "חגרה בעוז מתניי", ומהו "עוז"? - מסירת נפש, ומהי מסירת נפש? - "כך ולא אחרת" ("אזוי און ניט אַנדערש").

(שיחת יום ב' פ' בלק, י"ב תמוז, ה'תש"ח. תורת מנחם - התוועדות תש"ח חלק ג' (כג עמ' 139))

י"ב י"ג תמוז תרפ"ז

ביום שלישי, י"ב בתמוז הופיע הרבי בג'פ"א להתייצבות השבועית המוטלת עליו. פקיד הג'פ"א קיבל אותו בסבר פנים יפות ובידידות ואמר לו: הנך פטור מכל התייצבות נוספת, הגיעה פקודה לתת לך שחרור מלא. והנני מאושר להיות הראשון לבשר לך על גאולתך.

(ספר התולדות חלק ג עמ' 221)

בבואי ביום ג' י"ב תמוז (יום הולדתו) להתראות לפניו כחוק, הודיעו לי כי הגיע פקודה נמרצת אשר ישחררוני, אמנם כאשר הוא יום חגם (כי בקאסטראמא היה ביום ההוא חג המוני) על כן תעודת החופש אקבל ביום המחרת היינו ביום ד' י"ג תמוז.

(אגרות קודש כ"ק אדמו"ר הרי"צ חלק ב ע' 10)

כ"ב תמוז תרנ"ד, בהיותנו ב"נאות דשא", חילק אבי משקה לנוכחים - לכבוד יום הולדת בנו, כ"ק אדמו"ר הרי"צ. פנה הרשב"ץ לאבא ואמר: היכן ראיתם כזאת, אצל אביכם או אצל סבכם? ענה לו אבי: סמוך נא עלי.

וסיים כ"ק אדמו"ר [הרי"צ]: הנני אסיר תודה לו. - לרשב"ץ, שבגלל שאמר "היכן ראית כזאת", אמר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב: "סמוך נא עלי", היינו הנס די"ב תמוז. (לשמע אוזן עמ' קסה בשם כ"ק אדמו"ר).

(ספר השיחות תר"פ-תרפ"ז מ' 172)

טופח על מנת להטפיה, יתכן שישכח על עצמו - יש צורך להזהיר גם בנוגע לעבודת עצמו ("אליין לעבן"), וכפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר²² "וועגן זיך אליין דאַרף מען אויך ניט פאַרגעסן" [=על עצמו צריך גם לא לשכוח].

וגם עניין זה מרומז באפר הפרה שעשה משה - שחלק ממנו היה נתון "למשמרת", ללמדך, שנוסף על הפעולה עם הזולת בחלק האפר שבו מטהרים את הטמאים, וממנו מקדשין לפרות אחרות, ישנו גם חלק שנתון למשמרת, שבזה מרומזת העבודה עם עצמו.

ו. וההוראה מזה - שצריכים להתעסק בהשפעה על הזולת, "ניט נאָר וואָס מען לעבט אליין, נאָר מען באַלעבט אויך אַנדערע", וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמשך שיחה הנ"ל²³ שכל אחד ואחד יכול להשפיע על שנים שלשה מנינים מבני ישראל!

(מהתוועדות שבת קודש פרשת חוקת ה'תש"י. 'תורת מנחם - התוועדות ה'תש"י (א), עמ' 119-124)

(22) ראה שיחת פורים תש"ד ס"ז - קונטרס פורים שנה זו (סה"מ תש"י ע' 145). ולאח"ז בסה"ש תש"ד ע' 74.
(23) שיחת י"ג תמוז תש"ט ס"ד - קונטרס יב"ג תמוז שנה זו (סה"מ ע' 264). ולאח"ז בסה"ש תש"ט ע' 335.

שאינן מלינים בה את המת¹⁹, ועל-דרך-זה בארץ ישראל בכללותה (ובפרט על-פי מאמר רו"ל²⁰ עתידה ירושלים שתתפשט ככל ארץ ישראל), אלא בחוץ לארץ דווקא, שהיא בבחינת "מדבר" ביחס לארץ ישראל וירושלים. זאת ועוד:

נוסף לכך שעל-ידי אפר הפרה שעשה משה נעשית הטהרה שלו, צריכים לפעול עליו שהוא בעצמו יוכל לשרוף פרה ולעשות ממנה אפר לטהר אחרים, שיהיה בעצמו משפיע על אחרים להחיותם בענייני קדושה, "טופח על מנת להטפיה"²¹.

וגם עניין זה נעשה בכוחו של משה דווקא - שחלק מאפר הפרה שעשה משה, כהנים גדולים לפרות אחרות מקדשין הימנה, שמקדשין את עושה הפרה באפר הפרה הראשונה שעשה משה, ודוגמתו בעבודה, שגם המשך פעולתו לטהר אחרים (לאחרי שנעשה טהור בעצמו) הוא בכוחו של משה.

ה. אמנם, כיוון שמצד גודל הטרדה בפעולה על הזולת ("יענעם באַלעבן"), לטהרו, ועד לעשותו

(19) ב"ק פכ, ב.
(20) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישע"י רמז תקג.
(21) לשון חז"ל - ברכות כה, רע"ב. ועוד.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 03-9607588, שלוחה 130

שמונים שנה לגאולת אדמו"ר הריי"צ

"אצלי בפרט, י"ב תמוז הוא יום ירידת נשמתו בגופי בעלמא דין, להשלים את הכוונה העליונה בירידת הנשמה למטה. אצל יהודים בכלל, משמש י"ב תמוז כיום ניצחון אור עבודת הרבצת תורה על החושך של מנגדי התורה ודת ישראל"

י"ב תמוז תר"מ

בשנת תר"מ, השנה שבה נולדתי, חל י"ב תמוז ביום שני (פרשת פינחס). שבעה עשר בתמוז חל אז בשבת. כליל שבת, בעת השלום וזכר וביום השבת ל"ב זכר", היה סבי הרבי כ"ק אדמו"ר אדמו"ר מוהר"ש בשמחה רבה וסיפר הרבה סיפורים, אשר נכתבו בכתב יד קדשו של הוד כ"ק אדמו"ר הרב הקדוש [=הרש"ב]. (ספר השיחות קיץ ה'ש"ת עמ' 157 (בתרגום מאידיש))

י"ב תמוז תרנ"ה

כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם בחגיגה של י"ב תמוז - בקשר עם דברי ימי חייו - אודות שנת תרנ"ה, בהיותו בן חמש עשרה שנה.

היה זה בתקופה שאביו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, היה כבר בנאות דשא . . והסדר היה, שביום שני בשבוע היה נוסע העירה, לליובאוויטש, מפני כמה עניינים, גם כדי לקבל אנשים ל"יחידות".

גם ביום שני בשבוע שבו חל י"ב תמוז, היה כ"ק אדמו"ר בליובאוויטש. ואחרי כן, ביום רביעי י"א תמוז, קרא את כ"ק מו"ח אדמו"ר, ואמר לו, שלמחרת, בי"ב תמוז, יקום בהשכמה, לפנות בוקר, וייכנס אליו (מבלי לבאר לו סיבת הדבר).

וסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר, שבשעה הרביעית לפנות בוקר כבר טבל כ"ק אדמו"ר בנהר, וציווה גם אותו לטבול, ואמר, שישעו עתה לליובאוויטש.

[. .] [כשבאו לליובאוויטש . . נסעו (או הלכו) ל"אוהל" - מקום מנוחת אבי אדמו"ר, אדמו"ר מהר"ש, וכן אביו, הרבי הצמח צדק.

כבואם לאוהל, פתח אדמו"ר נ"ע את ארון הקודש (בבית המדרש שלפני האוהל), ואמר: הנני מביא היום את בני לעקדה. בעקדה ישנו עוקד ונעקד. אברהם אבינו ע"ה עקד את יצחק בנו כדי שלא יהי' בו פסול ח"ו. כמו כן ברצוני שהעקדה תהיה כפי הרצוי . . ואמר בפני כ"ק מו"ח אדמו"ר, שעכשיו,

לעתיד יעשה אהרון את הפרה אדומה

אהרון לא יוותר על עשיית הפרה

...הטהרה דפרה אדומה, על ידי הפרה העשירית שיעשה מלך המשיח. ויש לומר, שמכיוון שמשה ואהרון עמהם, הרי כל פרטי העבודה של פרה אדומה, יהיו על ידי אהרון הכהן - כי:

הטעם לכך שעשיית הפרה הייתה על ידי אלעזר בן אהרון, מצוותה בסגן, הוא מפני שיש סיבה המעכבת את עשיית הפרה על ידי אהרון, כי אין קטיגור נעשה סניגור כו'.

אמנם לעתיד לבוא, שאז יושלם לגמרי התיקון על חטא העגל, כמו שכתוב "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ", לא שייך טעם זה, ובמילא, בודאי יעשה אהרון את הפרה, שהרי כהן גדול "כל עת שירצה להקריב מקריב כל מה שירצה", ופשיטא - כפי שמבין גם בן חמש למקרא - שאהרון לא יוותר, חסוֹשֵׁלוֹם, על העבודה דעשיית הפרה, שכן, למרות ענוותנותו כו', ירצה שעבודת הפרה תהיה בתכלית השלימות על ידי עבודתו באופן ש"לא שינה" (באופן נעלה יותר מהעדר השינוי בעבודת שאר הכוהנים).

וזהו כיום היעוד - "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם גו' אטהר אתכם", ובלשון המשנה "אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם כו'", כאמור, על ידי הפרה העשירית שיעשה המלך המשיח.

(שבת פרשת תשא - פרה תשמ"ו. התוועדות תשמ"ז חלק ב, עמ' 671)

יהודי עושה כל התלוי בו "לצאת מן התיבה"

...על זה באה ההוראה מהמאורע של עשירי בתמוז - "ויפתח נח את חלון התיבה וגו'":

גם כאשר נמצאים עדיין בזמן הגלות, במצב של מבול, לפני הגאולה - הנה כאשר ישנה קאסלקא דעתך אצל יהודי שכבר הגיע הזמן של סיום המבול, וצריכים לצאת מן התיבה לעולם כפי שהוא במעמד ומצב של "עולם חדש", גאולה שאין אחריה גלות - צריך יהודי לעשות את כל התלוי בו כדי לברר זאת, לשלוח שלוחים - בעלי חיים או בני-אדם, ושאר פעולות כיוצא בהם. כלומר, לעשות את כל התלוי בו כדי למהר ולזרוז את הגאולה.

יהודי אינו יכול לשבת ולהמתין עד שהקב"ה יצווה עליו לצאת מהגלות אל הגאולה (מהמעמד ומצב שכתיבה למעמד ומצב של "עולם חדש"), ולכן, כאשר יש מקום לסברא וקאסלקא דעתך שכבר הגיע הזמן לצאת מן הגלות אל הגאולה - אזי עושה את כל התלוי בו כדי למהר ולזרוז את הגאולה!

ואף שהציאה מהגלות אל הגאולה אינה יכולה להיות אלא על פי ציווי הקב"ה - מכל מקום, כאשר הקב"ה רואה שיהודים משתוקקים וחפצים שהגאולה תהיה תיכף ומיד, "ווי וואַנט משיח נאו", הרי זה גופא ממחר ומזרוז את ציווי הקב"ה "צא מן התיבה", לצאת מן הגלות אל הגאולה האמיתית והשלימה.

(שבת פרשת חוקת תשמ"ה. התוועדות תשמ"ה חלק ד, עמ' 2409)

זאת התורה אדם כי ימות באהל (יט,יד)

מניין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר: זאת התורה אדם כי ימות באוהל (היכן מצויה, באדם שימות באוהלי תורה, רש"י) (ברכות סג)

בן תורה צריך "להמית" את כל תענוגי העולם ולהינזר מהם, שכן גם דברים קלי-הערך בתענוגי העולם מונעים את המסירה והנתינה באוהלה של תורה.

(היום יום א' בתמוז)

ותמת שם מרים (כ,א)

למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך: מה קרבנות מכפרין, אף מיתת צדיקים מכפרת (רש"י)

למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה ולא לפרשת חטאת? אלא החטאת מכפרת על השגגות, שסיבתן היא התגברותה של הנפש הבהמית, ששורשה מקליפת נוגה, אך אין היא מכפרת על הזדונות, שהן משלוש הקליפות הטמאות לגמרי. ואילו פרה אדומה מטהרת טומאת מת, שהיא אבי אבות הטומאה, הקשורה לשלוש הקליפות הטמאות; וכן בעת פטירת הצדיק מאיר חסד ה' לכפר על עוון הדור, כולל הזדונות.

(תניא אגה"ק סימן כח)

ודיברתם אל הסלע (כ,ח)

ואילו בפרשת בשלח (יז) נאמר "והכית בצור". אומר הרבי ה'צמח-צדק':

"צור" נמשך משם אלוקים, ככתוב (שמואל א ב) "ואין צור כאלוקינו", ובעבודת ה' הוא ביטול ושליטת הרע ("אתכפיא"). אדם שהוא בבחינת "צור" זקוק ל"הכאה" וביטוש, "והכית בצור". ואילו "סלע" שייך לשם הוי', כנאמר (תהילים יח) "הוי' סלעי ומצודתי", ועניינו בעבודה הוא הפיכת הרע לטוב ("אתהפכא"). מי שהגיע לדרגת "סלע" דיי לו בדיבור, "ודיברתם אל הסלע".

(אור התורה במדבר עמ' תתלה)

וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום... דרך המלך נלך (כ,יד-יז)

"וישלח משה מלאכים" - היינו ה"משה" שבכל נשמה, "מקדש" - מבחינת חכמה שבנפש, שנקראת "קדש", "אל מלך אדום" - מלכי אומות העולם שישראל כבושים בגולה אצלם. לאמר:

"דרך המלך נלך" - בכל הקשור לעבודת הבורא אין לנו אלא דרך ה', מלכו של עולם. וכאמרתו המפורסמת של הרבי הרי"צ בעת שחרורו מהמאסר, שגם בזמן הגלות "בכל הקשור לדתנו, תורה ומצוותיה ומנהגי ישראל - אין עלינו מושל ושולט".

(לקוטי שיחות כרך יח עמ' 468)

השלוחים והשליחות

"לא נהוג לתת ישר-כוח על מצווה, אך גרמתם נחת רוח" ... • מדוע יש לקרוא לכל סניפי השלוחים בשם זהה: "בית חב"ד"? • על שליחות לדרום אפריקה, מרוקו, בלגיה, קליפורניה ואוסטרליה • שביבים על מפעל השליחות והשלוחים בבואנו מהיום הגדול והקדוש ג' תמוז

עתה - תוכלו להעניק להם עצות והוראות מהניסיון שרכשתם ולסייעם.

מכיון שעד עתה היה תפקידכם (בחלק ניכר?) ושימת לבכם מוקדשת להפצת תורה לא (רק?) ללימוד התורה עצמה -

במחצית השנה עד סיום השנה - עד התחלת אלול או חצי אלול - תלמדו בשקידה והתמדה גדולה, ותיוועצו בהנהלה (דהשיבה) איך לקיים סדרי הלימוד. מי שמצד גילם או הרגש ליבם אוחזים בעניין שידוכי, אין העניין צריך לבלבלם. ימסרו אפוא להוריהם שמצידם יש מוכנות לעניין זה, וההורים כבר יסדרו עניינים אלו, מלבד הזמנים שיקדישו בעצמם לפגישות או שיחות וכו'.

[עניין ההסתדרות יכול להיות לאחרי הקיץ (?); אם יוצרכו לכך באמצע הזמן - יכתבו לי אפוא אחר-כך בפרטיות, ואענה על כך בתור פרט].

ולסיים מעין הפתיחה, שנגרמה עלייכם נחת רוח, והשם יתברך יקיים הבטחתו (שנעשים מוחו וליבו זכים, ותנצלו זאת, שתהיה לכם הצלחה רבה בלימוד התורה (נגלה וחסידות) ובקיום המצוות

בחודש ניסן תשכ"ט שבו לבית חיינו 770 התלמידים השלוחים מאוסטרליה. זו הייתה קבוצת השלוחים הראשונה ששוגרה עליידי הרבי לאוסטרליה (ראה אודותה בספר 'אור מלך' אוסטרליה תנש"א). כאשר זכו להיכנס ל'יחידות' (ביום כ"ז בניסן), אמר להם הרבי את הדברים האלה [תרגום חופשי]:

כניסתכם הוא עניין כללי, לא כפי שכל אחד בפני עצמו אלא בתור כלל.

הפתקאות ייקראו בעת רצון על האוהל להמצטרך לכל אחד - בעניינים שגרשמו, ולכל המצטרך בגשמיות וברוחניות.

לא נהוג לתת ישר-כוח על מצווה ובפרט על מצווה גדולה כזו, אבל פעולתכם גרמה נחת-רוח. השם יתברך ימלא הבטחתו ש"נעשים מוחו וליבו זכים אלף פעמים ככה", מידו המלאה הפתחה הקדושה והרחבה.

כל אחד מכם - או כפי שתחלקו ביניכם, כפי שתמצאו לנכון - יעמוד בקשר עם המושפעים שלכם באוסטרליה, וכן עם השלוחים השוהים שם

פרשת חוקת

זאת חוקת התורה (יט,ב)

הביטוי "זאת חוקת התורה" (ולא "זאת חוקת הפרה") רומז שמצוות פרה אדומה היא "התורה", היא מסמלת ומייצגת את כל מצוות התורה.

שכן כל המצוות, ובכלל זה המצוות השכליות, הן בעצם "חוקים", היינו רצון אלוקי שלמעלה מחכמה וטעם (אלא שבמצוות השכליות רצון זה מתלבש בחכמה). וכנוסח ברכת המצוות: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו". מובן אס-כן, שפרה אדומה, שהיא הגדולה שבחוקים, עד ששלמה המלך אמר עליה "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני" (במדב"ר פי"ט), מסמלת את כללות המצוות.

(לקוטי שיחות כרך יג עמ' 67)

זאת חקת התורה (יט,ב)

מי ייתן טהור מטמא... לא יחידו של עולם (במדב"ר)

מבואר בחסידות ש"יחידו של עולם" היינו ספירת הכתר, וכדי להפוך את הטמא (טמא מת) לטהור יש צורך בגילוי והמשכה מבחינה נעלית זו דווקא.

מוסיף על כך כ"ק אדמו"ר:

עבודת הפרה מחייבת יציאה אל מחוץ למחנה והתעסקות שם עם בהמה, כאשר המתעסק עצמו נטמא על-ידי זה, וכל זה - כדי לטהר יהודי מטומאתו. דווקא עבודה זו, המבטאת ביטול על-שכלי, שמקורו ב"יחידה" שבנפש, ממשיכה את בחינת "יחידו של עולם".

(לקוטי שיחות כרך ד עמ' 1056)

ונתתם אתה אל אלעזר הכהן והוציא אתה אל מחוץ למחנה (יט,ג)

אלעזר - אל עזר (ילקו"ש חוקת תשנט)

עשיית הפרה, שנועדה לטהר את הטמא מטומאתו, רומזת לעבודת התשובה. לכן נעשתה על-ידי אלעזר, "אל עזר", שכן הכוח לעשות תשובה ניתן מן השמים, כמאמר (שבת קד) "הבא לטהר מטייעין לו". זוהי גם המשמעות הפנימית של עשיית הפרה מחוץ למחנה - דווקא ההימצאות ב"חוץ" מעוררת אצל הבעל-תשובה אהבה ותשוקה עזה לאלוקים, ככתוב (שירי-השירים ח) "אמצאך בחוץ".

(אור התורה במדבר עמ' תתיד)

והיתה לעדת בני-ישראל למשמרת (יט,ט)

אדם שעוסק ב"עשיית הפרה", היינו בטהרת הזולת וקירובו לאבינו שבשמים, זקוק ל"משמרת", המזכירה לו שאסור לו לשכוח על עצמו, שכן גם הוא עלול להיטמא ח"ו ולהזדקק ל"אפר פרה".

(לקוטי שיחות כרך ד עמ' 1060)

בהידור, ובפרט בעבודת התפילה. והשם יתברך ייתן לכל אחד כל המצטרך לו.

רשת ארצית של 'בית חב"ד'

להלן שחזור של קטעים מדברי הרבי לקבוצת בעלי-בתיים ירדי ליובאוויטש, בעת מסירת המפתחות של 'בית חב"ד' בלוס-אנג'לס:

הרבי: האם כשמוסרים לי את המפתח זה נקרא שהבית שייך לי?
התורמים: כן.

הרבי: אם זה הבית שלי, היד שלי תהיה מונחת על-ידי הדלת עשרים וארבע שעות ביממה, כדי שהבית יהיה פתוח כל הזמן בעבור אנשים נשים וטף.

(התורמים הסכימו)

הרבי: מכיוון שקוראים לזה 'בית חב"ד', שיקראו לזה כך בכל המקומות [=בקליפורניה]. כמו שיש רשת חנויות 'גימבל' בכמה ערים, וכשיהודי מכיר את החנות מעיר אחת ומגיע לעיר אחרת, הוא כבר יודע לאן להיכנס, כך יהיה גם כאן, שכל הסניפים בקליפורניה יישאו את השם "בית חב"ד".

(לפליאת הנוכחים שאל הרבי): לאיזה סניף של בית-חב"ד מיועד המפתח הזה?

אחד הנוכחים: אבל רבי, יש רק בית-חב"ד אחד בקליפורניה.

הרבי: אל תהיה צנוע כלי-כך. זה יתפשט מהמערב לדרום, ומשם לצפון, למזרח ולכל ארבע רוחות העולם.

לא לבנות במקום אחד על חשבון מקום אחר

בקיץ תשכ"ח ביקר השליח באנגליה, הרב שמואל שי' לו, בדרום אפריקה, ושהה שם חודש ימים.

לאחר כמה חודשים, בעת שהייתו בבית חיינו ביו"ד שבט תשכ"ט, קיבל מברק מדרום אפריקה, שהאברכים מאנשי המקום מבקשים ממנו לבוא להיות שם שליח קבוע. הרב לו התלבט מה לעשות. מצד אחד לא רצה לשאול בפירוש, שכן

אז היה משתמע כאילו אינו שבע-רצון משליחותו באנגליה. מצד שני חשב, האם נכון להעלים מהרבי את שאלתם והצעתם של אברכי דרום-אפריקה. הוא נועץ בידידים והם הציעו לו שכפתק שיגיש לרבי ב"יחידות" יכתוב דברים כהווייתם.

וכך כתב:

"האברכים בדרום אפריקה ביקשוני בחזקה לבקש שישלחו מי שהוא לשם, ואפילו ביקשו אם אפשר שאני אלך לשם כו' (וגם טלגרפו לי בהיותי פה). גם מרגישים עצמם כמקופחים, במיוחד שכבר כמה וכמה שנים באים לשם שד"רים מליובאוויטש לקבץ כספים, ואין להם שליח קבוע...".

ב'יחידות' אמר לו הרבי:

מה שאתה כותב על הבקשות וכו' מדרום-אפריקה אינו מובן כלל, הרי הם היו פה וישנו וינברג [=הרב יוסף הלוי שי'] שנוסע לשם, ויבחרו מי שהוא שמכירו וכו'. וכשיציעו שמונת ויבררו אצל ר"י וינברג אם מסכים, ואחר-כך יכניסו השם, [אז] אענה כן או לא.

ואין זה על פי שכל כלל שמושם שאתה נסעת לשם לביקור, תעבור לשם. אין זה עניין כלל לבנות במקום אחד על חשבון הרס במקום שני.

ולכן כשיהיה מועמד מתאים לנסוע לשם - יכולים לחשוב על דבר זה, אך הרעיון שאתה תיסע לשם מופרך לגמרי. תשהה כאן בימים האלה, אחר-כך תשוב ללונדון ותלך מחיל אל חיל שם בעבודתך.

קשר עם הרבי דרך הממונים

לפני צאתם של הרב יהודה לייב רסקין (ז"ל) ורעייתו תבלחטי"א למרוקו בחודש ניסן תש"כ, זכו לקבל את ברכת הרבי במכתב מיוחד. על המכתב הוסיף הרבי בכתב יד קדשו:

בברכה לבשון[רות] ט[ובות] ובברכת ההג ולהצלחתם בעבונ[דת] הק[ודש] באהל[י] י[וסף] י[צחק], ב[ית] ר[בקה], הפצה וכו' - מתוך שמחה וט[וב] ל[בב].

ב'יחידות' שהתקיימה בעבורם טרם הנסיעה, מסר הרבי לרב רסקין שורת הוראות על סדרי העבודה. הרבי הדגיש: באי-כוחי לעבודת-הקודש

"בעשרה מאמרות נברא העולם"

בעשרה מאמרות... עשרה דורות... עשרה ניסיונות... (פרק חמישי)

פירוש כ"ק אדמו"ר:

בפרק חמישי דמסכת אבות מונה המשנה כמה עניינים שהם במספר עשרה. וצריך להבין: למה לא מזכירה המשנה עשרת הדיברות?

ולכאורה, מכיוון שכל העניינים נלקחים מהתורה - העובדה שיש בעולם מספר עשרה, ולכל לראש, "בעשרה מאמרות נברא העולם", הרי זה נלקח מעשרת הדיברות (כידוע מאמר רז"ל על הפסוק "עשרה" עשרה הכף בשקל הקודש", שעשרה המאמרות מכוונים ונלקחים מעשרת הדיברות) - הרי לכל לראש צריך למנות את עשרת הדיברות, שמהם נלקחים שאר העניינים שהם במספר עשרה שנמנו בפרק זה? והביאור בזה:

עשרת הדיברות - אף שהכול נלקח מהם, הרי הם מובדלים לגמרי באין-ערוך מהעולם. אמנם כל העניינים באים מהתורה, אבל התורה אינה באותו גדר וסוג שלהם. ולכן לא מונה המשנה את עשרת הדיברות, מכיוון שאי-אפשר לחברם ולמנותם יחד עם שאר העניינים שנמנו במשנה שם.

בין העניינים שנמנו במספר עשרה יש לא רק עניינים של טבע, אלא גם ניסים, ועד גם הניסים שהיו בבית-המקדש, המקום בעולם שבו היה "ושכנתי" של העצמות, "נמנע הנמנעות", שלכן היה בניסים שבבית-המקדש חיבור של נס וטבע ביחד. ואף-על-פי-כן לא נמנו עשרת הדיברות במשנה, מכיוון שעשרת הדיברות מובדלים אפילו מהעשרה ניסים שבבית-המקדש:

בית-המקדש הוא תכלית השלמות של העולם. תכלית בריאת העולם היא שתהיה דירה לו יתברך בתחתונים, ותכלית זו שבעולם נשלמת על ידי בית-המקדש.

מה-שאי-כן התורה "קדמה לעולם", שהיא למעלה מהעולם לגמרי, אפילו למעלה מבית-המקדש, וכמדובר פעם, שמכיוון שהתורה היא חד עם הקב"ה, הרי כשם שאצל קודשא-בריך-הוא לא שייך לומר שתכליתו היא בשביל משהו אחר ח"ו, אלא התכלית הוא בו בעצמו, כמו כן הוא גם בתורה.

כל עניני התורה (מלשון הוראה) הם הוראה בעבודתנו. וכשם שצריכים ללמוד הוראה מהעניינים הכתובים בתורה, כמו כן יש ללמוד הוראה מזה שעניין מסוים לא נקבע בתורה.

העובדה שהתנא אינו מזכיר בפרק זה את עשרת הדיברות - יש בה הוראה: לימוד התורה צריך להיות "לשמה" - לשם התורה כשלעצמה, ולא בשביל תכלית אחרת.

והאופן של לימוד התורה "לשמה" - מתבטא בכך שהלימוד אינו מוגבל בשום הגבלות: כאשר הלימוד הוא בשביל תכלית, גשמי או אפילו רוחני, הרי כיון שכל העניינים הם בהגבלה, אזי גם הלימוד הוא מוגבל.

אבל כאשר הוא לומד לשם התורה שהיא בלי גבול - אזי לומד ללא הגבלות. וכמדובר פעם, שההגבלות בלימוד התורה שישנם על פי שולחן-ערוך הם רק בנוגע למצוות תלמוד תורה, אבל התורה עצמה היא ללא הגבלות של זמן ומקום, ועד ש"ואהיה אצלו גו' (אצלו דווקא) שעשועים".

(שיחת שבת פרשת בהר, ט"ו אייר ה'תשי"ט. תורת מנחם-התועודיות תשי"ט חלק ב (כה) עמ' 297)

נתקבל בת[שואות] ח[ן]
ודבר בעתו בסמיכות ט"ז אדר ובשנת הקהל
אז[כיר] על[ה] הציון
הסכמה וברכה ויהא בהצלחה רבה
מצורף השתתפות מקרן מ[ורי] וח[מי] אדמו"ר
אזכיר על הציון
(הרבי צירף למענה חמישים שטרות בני \$1).
על תכנית הבניין כתב הרבי:
נתקבל ותשואות חן.
הסכמה וברכה.

ודבר בעתו בין חג הגאולה דיו"ד כסלו לגאולה
דיו"ט כסלו, אזכיר על הציון.
לקראת גמר הבניין, שאל הרה"ח ר' שמואל
מאיר זילברשטיין איזה שם לתת לבניין. בהמשך
לכך קיבל מכתב כללי-פרטי בו הוסיף הרבי את
המילים:
וגדול זכות "בית חב"ד" וכל ענייניו.

הספרים הולכים עם חסיד לכל מקום

מעשה באחד השלוחים שתיאר לפני הרבי
את אופי עבודתו ושאל אם לקנות מכונית. הרבי
השיבו:

נכון - ובטח ישנם בהקאר [=מכונית] גם איזה
ספרים להורות שחסידי בכל מקום שהוא ספרים
אלו עמו וכן כאלו שיכול ליתנם במתנה לאלו
שנפגש איתם בנסיעותיו.

במרוקו הוא הרה"ח הרב גורודצקי.
הרב רסקין ביקש שיהיה לו קשר ישיר עם הרבי,
והמענה היה:

היו עניינים שיעברו באמצעות הרב גורודצקי,
היו עניינים שצריכים לעבור באמצעות הרב
חודקוב, והיו עניינים שיעברו ישירות [=מהרבי
אליו].

בתחילת שנות הממ"ם כתב הרבי לאברך
שהוצעה לו הצעה לנסוע לשליחות באחת המדינות
במזרח אירופה:

כפשוט לקבל ההצעה. בנוגע לתנאים -
בהתייעצות עם מר גליק שי' שביקר שם כ[מה]
וכ[מה] פעמים ומכיר האנשים.
קרוב לודאי שסוף [פ] סוף [פ] גם זוג[תו] תי' תמצא
שם ג[ם] כ[ן] כר נרחב לפעולות.
אזכיר על [ה] הציון [ל] ה[נ]זכר [ל]עיל
ויבשר [ר] ט[וב]. המצו[נ] [ר] [ב] [ה] לצדקה בא[רץ]
הק[ודש] ת[בנה] ו[ת]תכונן.

גדול זכות בית חב"ד וענייניו

כשחב"ד בבלגיה ביקשו לרכוש בניין מרכזי
והוצעה להם הצעה בקשר לכך, כתב הרבי:

"נכון הדבר במאד מאד ובמקום המתאים ויהא
בהצלחה אזכיר על הציון" (למענה צירף הרבי גם
1000 פראנק בלגי).

כאשר נמצא בניין במקום מתאים שאלו שוב
אם לקנותו, והרבי השיב: